ਪ੍ਰਸਾਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ

(ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2022 ਦਾ 2025)

24 ਜਨਵਰੀ, 2023

[ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ ਅਤੇ ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860-ਧਾਰਾ 302 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਕਤਲ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੇਸ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਸਨ - 28.02.2012 ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜੇ. ਸੀ. ਬੀ. ਮਸ਼ੀਨ ਰਾਹੀਂ ਸਮਤਲ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਏ 1 ਅਤੇ ਏ 2) ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਸ' ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਏ 1 ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ - ਏ 2 ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ - ਏ-1 ਦੇ ਪੋਤੇ ਅਤੇ ਏ-2 ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਏ-3 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹ ਲਿਆ - ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਸਿਰ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ - ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ) ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। 11) - ਸਿਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਇਕ ਹੋਰ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਕੀਤਾ। (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 15) - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੀੜ੍ਹਤ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਅਤੇ 22.03.2012- ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 14, ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-28) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਤ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਤਹਿਤ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਏ-3 ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ (ਏ 1 ਏ 2) - ਆਯੋਜਿਤਃ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 1 ਤੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 5, ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗਵਾਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਨ, ਇੱਕ ਤੱਥ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਰੀਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ – 20 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣਾ, ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਤਲ, ਕਤਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:1. ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗਵਾਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਧੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਦੱਸਿਆ ਉਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ' ਤੇ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲੱਤ' ਤੇ ਕੁਹਾੜਾ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਕਿਉਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪੀ.W 2, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 3 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ 4. ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 14][249- ਡੀ-ਐੱਫ]

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ, ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹਨ, ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਧਾਰਾ 304, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15 ਅਤੇ 16][249- ਜੀ-ਐੱਚ]

ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [1958] ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1495; ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਇਵਰਪੂ ਪੁੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ
[1977] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1.601 ਅਤੇ ਪੁਲੀਚੇਰਲਾ ਨਾਗਰਾਜੂ @ਨਾਗਰਾਜਾ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2006) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 444: [2006] 4 ਪੂਰਕ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 633-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ.

3. ਤੀਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕੋਈ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੱਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ (ਗੰਭੀਰ, ਮੱਧਮ ਜਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਡਿਗਰੀ) ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਕੀ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਤਲ। [ਪੈਰਾ 18][256-ਈ]

4. ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੰਨਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਣ (ਧਾਰਾ 300 ਚੌਥਾ) ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੱਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਤੱਤ' ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 19][256- ਐੱਫ]

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ, (1968) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 522 ਅਤੇ ਸੰਤੋਸ਼ ਐਸ/ਓ. ਸ਼ੰਕਰ ਪਵਾਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2015) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 641: [2015] 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 962 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

5. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਮਵਰਤੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਮਲਾਵਰ ਸਨ; ਦੂਜਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ; ਤੀਜਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਿਹੱਥੇ ਸੀ; ਚੌਥਾ, ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ, ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੀ ਧੀ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਮੌਕੇ' ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ; ਪੰਜਵਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੀੜ੍ਹਤ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਹਮਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਗਵਾਹ' ਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ; ਛੇਵਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ; ਸੱਤਵਾਂ, ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਜਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਅੱਠਵਾਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 20 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-14) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤਿੱਖੀ ਵਸਤੂ ਕਾਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ "ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ" ਕਾਰਡੀਓ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ।

ਸਿਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਗੜ੍ਹ, ਕੂਹਣੀ, ਪਿੱਠ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ, ਪਸਲੀਆਂ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਦਾ ਫਰੈਕਚਰ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 20][257- ਐੱਫ ਐੱਚ; 258-ਏ-ਬੀ]

6. ਫਿਰ, ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਤਮਕ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸੈਪਟਿਕ ਟੈਂਕ ਨੂੰ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ; ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਕੰਧ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਤੱਥ "ਅਚਾਨਕ ਝਗੜਾ" ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੜਕਾਹਟ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਉੱਥੇ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਨਃ ਇੱਕ ਤੱਥ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਦੋਵੇਂ

ਪੀੜਤ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਰੀਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਭੜਕ ਉੱਠਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਵੈ-ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ "ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਭੜਕਾਹਟ" ਹੋਈ। [ਪੈਰਾ 22 ਅਤੇ 24][258- ਡੀ-ਜੀ; 260-ਬੀ]

ਕੇ.ਐਮ. ਨਾਨਾਵਤੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 1962 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. ਸਪਲਿਟ। (1) 567 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। 7. ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ (ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ) ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਜੋ ਕਤਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਰੂੜ੍ਹੀਵਾਦੀ ਧਾਰਨਾ ਜਾਂ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸੱਟਾਂ (ਜੋ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ) ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਹੈ। ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 25 ਅਤੇ 26][260- ਡੀ, ਈ-ਐੱਫ]

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1992) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 921; ਪਟੇਲ ਹੀਰਾਲਾਲ ਜੋਇਤਰਾਮ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ 2002 ਵਿੱਚ (1) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 22: [2001] 4 ਵਾਧੂ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 378 ਅਤੇ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ, 1975 (3) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 831: [1975] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 520-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1975] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 520 ਪੈਰਾ 12

[1958] ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1495 ਪੈਰਾ 15

[1977] ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 601 ਪੈਰਾ 16

[2006] ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ 4 ਵਾਧੂ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 633 ਪੈਰਾ 16

[1968] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 522 ਪੈਰਾ 19

[2015] ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ 4 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 962 ਪੈਰਾ 19

[1962] 1 ਪੂਰਕ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 567 ਪੈਰਾ 23

[2001] ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 378 ਪੈਰਾ 25

[1992] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 921 ਪੈਰਾ 25 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਪ੍ਰਸਾਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2022 ਦਾ 2025

ਸੀਆਰਏ ਨੰਬਰ ਵਿਚ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 20-02-2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ. 178/2013.

ਰਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਹਿਰੋਤਰਾ, ਸੀਨੀਅਰ. ਵਕੀਲ, ਅਪੂਰਵ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਜੋਗੀ ਸਕੈਰੀਆ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ। ਸੌਰਵ ਰਾਏ, ਡਾ. ਏ. ਜੀ., ਮਹੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਕੌਸ਼ਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਨਿਖਿਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਿਕਾ ਖੰਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀ. ਡੀ. ਖੰਨਾ, ਵੀ. ਐਮ. ਜ਼ੈਡ ਚੈਂਬਰਜ਼, ਐਡ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ. 1. ਇਹ ਅਪੀਲ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੁਆਰਾ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 1 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2. ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਰਾਜ") ਨੇ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਸਨ। 28.02.2012 ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜੇ. ਸੀ. ਬੀ. ਮਸ਼ੀਨ ਰਾਹੀਂ ਸਮਤਲ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਸ' ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਨੂੰ ਸਿਰ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਾ. ਭਾਗੇਸ਼ਵਰ ਪਟੇਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। (ਪੀਡਬਲਯੂ 11).

ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਡਾ. ਐੱਸ.ਐੱਨ ਦੁਆਰਾ ਵ੍ਰਿੰਦਾਵਨ ਦਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਧਰੀਆ (ਪੀਡਬਲਯੂ15). ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵ੍ਰਿੰਦਾਵਨ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਅਤੇ 22.03.2012 ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਡਾ. ਐੱਸ.ਕੇ. ਬਾਗ (ਪੀਡਬਲਯੂ14) ਨੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-28) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ।

3. ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਦੀ ਧੀ ਆਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-1) ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ' ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ।
ਏ. 1 ਪ੍ਰਸਾਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਏ-2 ਲਿੰਗਰਾਜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ

1 ਮਿਤੀ 20.02.2019 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ। ਏ. ਨੰ. 178/2013

ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਤੀਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ-ਏ-1 ਦੇ ਪੋਤੇ ਅਤੇ ਏ-2 ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੌਦਾਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹ ਲਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੌਦਾਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4. ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਵਰਇੰਦਾਵਨ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ-ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 294, 323 ਦੇ ਨਾਲ 34, 302 ਦੇ ਨਾਲ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ 15 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਆਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ 1), ਨਰੋਤਮ (ਪੀਡਬਲਯੂ 2), ਸਫ਼ੇਦ ਪ੍ਰਧਾਨ (ਪੀਡਬਲਯੂ 3), ਰੁਕਨੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ 4), ਅਯੁੱਧਿਆ ਬਾਈ (ਪੀਡਬਲਯੂ 5) ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਾਹੂ (ਪੀਡਬਲਯੂ 6) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਤਹਿਤ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੌਦਾਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। (ਏ1 - ਏ2). ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਤਿੰਨ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਮਹਾਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਭੌਤਿਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਅਚਾਨਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਜੋ ਉਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ) ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-2 ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਦੀ ਮੌਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਲਗਭਗ 20 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਸਰਜਰੀ ਵਿੱਚ ਉਲਝਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੱਟ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੱਟ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੱਟ, ਖਾਸ ਤੌਰ' ਤੇ ਸਿਰ ਦੀ ਸੱਟ, ਨੂੰ ਸਿਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਡੀਓ-ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 14 ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਾ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ । ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ-ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ 20 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਟੈਂਕ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਜੇ. ਸੀ. ਬੀ. ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਇੱਕ ਅਚਾਨਕ ਭੜਕਾਹਟ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਦਸ੍ਥ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਤੀਜੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਸੌਦਾਗਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਥਿਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਉਹੀ ਸਨ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਨ; ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ ਅਤੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ।

ਰਾਜ/ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ

9. ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਉਹ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀੜ੍ਹਤ ਜਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

10. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ; ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਦੇ ਝਟਕੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਲੱਤ ਉੱਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥਕ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੀ. ਡਬਲਿਊ. 1 ਦੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਨੇ ਵੀ ਦੋ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਸਲ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਨੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੈਪਟਿਕ ਟੈਂਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਫਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

11. ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਡਾ. ਭਾਗੇਸ਼ਵਰ ਪਟੇਲ (ਪੀਡਬਲਯੂ11) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-21). ਸਰਜਨ, ਡਾ. ਐੱਸ.ਐੱਨ. ਮਾਧਰੀਆ (ਪੀਡਬਲਯੂ 15) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਖੋਪੜੀ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾ. ਐੱਸ.ਕੇ. ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਗ (ਪੀਡਬਲਯੂ 14) ਨੇ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਕਾਰਡੀਓ-ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਰਾਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕੇ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੱਟ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਮੌਤ ਸਰਜੀਕਲ ਪੇਚੀਦਗੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਸੱਟ ਕਾਰਨ।

12. ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ [2], ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [3], ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ [4], ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲੀਲਾ ਰਾਮ [5] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ।

2 1975 (3) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 831

3 2011 (9) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 115

4 2019 (5) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 639

5 2019 (13) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 131

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ "ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ" ਭੜਕਾਹਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਿ ਪੀੜਤ ਕੁਝ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬਚਿਆ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

13. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਨ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ, ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਸੀ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ

14. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 5 ਦੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗਵਾਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਦੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਧੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਦੱਸਿਆ ਉਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ' ਤੇ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲੱਤ' ਤੇ ਕੁਹਾੜਾ ਵੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਕਿਉਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 2, ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਦਾਰਥਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੜਕਾਹਟ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ' ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

15. ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਧਾਰਾ 304, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੇ ਇੱਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 299[6] ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300[7] ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ,

---

[6] ਭਾਗ 299 ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ :

(ਏ) ਇੱਕ ਟੋਏ ਉੱਤੇ ਸਲਿੱਕਸ ਅਤੇ ਮੈਦਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਕਿ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜ਼ੈੱਡ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਏ ਨੇ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਬੀ) ਏ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ੈੱਡ ਇੱਕ ਝਾੜੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੈ। ਬੀ ਇਸ ਨੂੰ ਏ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਬੀ ਨੂੰ ਝਾੜੀ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੀ ਅੱਗ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ੈੱਡ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਬੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਏ ਨੇ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਸੀ) ਏ, ਇੱਕ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ, ਬੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਝਾੜੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੈ; ਏ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਸੀ। ਇੱਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਏ ਇੱਕ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ । - ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਗਾੜ, ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 2 - ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਚਿਤ ਉਪਚਾਰ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਇਲਾਜ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਮੌਤ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 2 - ਮਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੱਚੇ ਨੇ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

[7] 300 ਕਤਲ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਕਤਲ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਕੰਮ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ-ਦੂਜਾ.-ਜੇ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ-ਤੀਜਾ.-ਜੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਜਾਂ-ਚੌਥਾ.-ਜੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੰਨਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ :

(ਏ) ਏ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ੈੱਡ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ੈੱਡ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਤਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਬੀ) ਏ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜ਼ੈਡ ਅਜਿਹੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਝਟਕਾ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਝਟਕੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਏ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਝਟਕਾ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਦੀ ਚੰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਜੇ ਏ, ਇਹ ਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜ਼ੈੱਡ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਝਟਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਦੀ ਚੰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰੇਗਾ, ਇੱਥੇ ਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ। (ਏ) ਏ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜ਼ੈੱਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ-ਕੱਟ ਜਾਂ ਕਲੱਬ-ਜ਼ਖ਼ਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜ਼ੈੱਡ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਏ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਸੀ। (ਸ) ਏ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਭਰੀ ਹੋਈ ਤੋਪ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਏ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਪਵਾਦ 1-ਜਦੋਂ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।ਦੋਸ਼ੀ ਹੱਤਿਆ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧੀ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਭੜਕਾਹਟ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਭੜਕਾਹਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਵਾਦ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈਃ- ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਵਜੋਂ ਭੜਕਾਹਟ ਦੀ ਮੰਗ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭੜਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਭੜਕਾਹਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਤੀਜਾ-ਕਿ ਭੜਕਾਹਟ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ. -ਕੀ ਭੜਕਾਹਟ ਗੰਭੀਰ ਸੀ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ, ਇਹ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ: : (ਓ) ਏ, ਜ਼ੈੱਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭੜਕਾਹਟ ਦੁਆਰਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਜਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਾਈ, ਜ਼ੈੱਡ ਦਾ ਬੱਚਾ। ਇਹ ਕਤਲ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਭੜਕਾਹਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ ਭੜਕਾਹਟ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੁਰਘਟਨਾ ਜਾਂ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। (ਅ) ਵਾਈ, ਇਸ ਭੜਕਾਹਟ ਉੱਤੇ, ਏ, ਏ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਭੜਕਾਹਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਵਾਈ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪਿਸਤੌਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ੈੱਡ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ, ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਏ ਜ਼ੈੱਡ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਏ ਨੇ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਏ) ਏ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ੈੱਡ, ਇੱਕ ਬੇਲਿਫ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਏ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਜਨੂੰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ੈਡ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਤਲ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਭੜਕਾਹਟ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। (ਸ) ਏ, ਜ਼ੈੱਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜ਼ੈੱਡ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਏ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਏ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਏ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਚਾਨਕ ਜਨੂੰਨ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ੈੱਡ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਤਲ ਹੈ। (ਈ) ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਨੱਕ, ਜ਼ੈੱਡ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਏ ਨੂੰ ਫੜਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਏ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਜਨੂੰਨ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ੈੱਡ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਤਲ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਭੜਕਾਹਟ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। (ਐੱਫ) ਜ਼ੈੱਡ ਨੇ ਬੀ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ। ਬੀ ਇਸ ਭੜਕਾਹਟ ਨਾਲ ਹਿੰਸਕ ਗੁੱਸੇ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਏ, ਇੱਕ ਦਰਸ਼ਕ, ਬੀ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ੈੱਡ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਾਕੂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੀ ਜ਼ੈੱਡ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀ ਨੇ ਸਿਰਫ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਏ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਅਪਵਾਦ 2.-ਦੋਸ਼ੀ ਹੱਤਿਆ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਅਪਰਾਧੀ, ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਲੋਕਸ ਕਲਾਸਿਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ,[8] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾਃ "ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 300' ਤੀਜੇ 'ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਮੌਜੂਦ ਹੈ; ਦੂਜਾ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਜਾਂਚਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੱਟ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਭਾਵ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੱਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਤਿੰਨ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਬਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੱਟ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ।

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ

ਜ਼ੈੱਡ, ਏ ਨੂੰ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿ ਏ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਲੱਗੇ। ਇੱਕ ਪਿਸਤੌਲ ਕੱਢਦਾ ਹੈ। ਜ਼ੈੱਡ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ, ਜ਼ੈੱਡ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਏ ਨੇ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਪਵਾਦ 3. -ਦੋਸ਼ੀ ਕਤਲ ਤਾਂ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਅਪਰਾਧੀ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

ਅਪਵਾਦ 4.-ਦੋਸ਼ੀ ਹੱਤਿਆ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਝਗੜੇ 'ਤੇ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਆਖਿਆ. -ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਭੜਕਾਹਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾ ਹਮਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਅਪਵਾਦ 5.-ਦੋਸ਼ੀ ਹੱਤਿਆ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ, ਮੌਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਜੋਖਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ: :: ਏ) ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੁਆਰਾ, ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ, ਜ਼ੈੱਡ, ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਜ਼ੈੱਡ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ ਏ ਨੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਹੈ।

[8] [1958] ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1495

16. ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਇਵਰਪੂ ਪੁੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [9] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ "ਧਾਰਾ 299 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ (3) ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਕਾਰਨ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਸਿਹਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਘਾਤਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਮ ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ "ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ" ਧਾਰਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। (2). ਕਤਲ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਖੰਡ (2) ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 300 ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਚਿੱਤਰ (ਅ) ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 299 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਪਰਾਧੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 300 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਉਹ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਹਮਲਾਵਰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁੱਠੀ ਦੇ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ ਇੱਕ ਵਧੇ ਹੋਏ ਜਿਗਰ, ਜਾਂ ਵਧੇ ਹੋਏ ਤਿੱਲੀ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰ ਦਿਲ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਝਟਕਾ ਜਿਗਰ ਦੇ ਫਟਣ, ਜਾਂ ਤਿੱਲੀ ਜਾਂ ਦਿਲ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਹਮਲਾਵਰ ਨੂੰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਸੱਟ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਖੰਡ (3) ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 299 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਖੰਡ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ "ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ, "ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਫ਼ਰਕ ਠੀਕ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ

[9] 1977 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. (1) 601

ਸੈਕਸ਼ਨ 299 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 300 ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਇਰਾਦਾ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ, ਇਹ ਮੌਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਗੰਭੀਰ, ਮੱਧਮ ਜਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 299 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ "ਸੰਭਾਵਤ" ਸ਼ਬਦ "ਸੰਭਾਵਤ" ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। "ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ... ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੌਤ ਸੱਟ ਦਾ "ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਭਾਵਤ" ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਖੰਡ (3) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੌਤ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਜਾਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਰਾਜਵੰਤ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1966 ਐਸ.ਸੀ 1874:1966 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 230:1966/1509] ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ "।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਿਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ: "ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਦਾ, ਅਪਰਾਧ ਕਤਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 300 ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਚਿੱਤਰ (ਸੀ) ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 299 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੀ. ਐਲ. ਸੈਕਸ਼ਨ 300 ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਉੱਥੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ-ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ-ਉਸ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰਨਾਕ ਕੰਮ ਕਾਰਨ, ਇੱਕ ਵਿਹਾਰਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਅਪਰਾਧੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਗਿਆਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੰਮ ਅਪਰਾਧੀ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਦੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੁਲੀਚੇਰਲਾ ਨਾਗਰਾਜੂ @ਨਾਗਰਾਜਾ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ10 ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿਃ ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਮਾਮਲਾ ਧਾਰਾ 302 ਜਾਂ 304 ਭਾਗ I ਜਾਂ 304 ਭਾਗ II ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਮਲੇ ਫਲ ਤੋੜਨਾ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਭਟਕਣਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਝਗੜਾ, ਇੱਕ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਣਾ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨਾ, ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਝੜਪਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾ, ਲਾਲਚ, ਈਰਖਾ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਵਰਗੇ ਆਮ ਇਰਾਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧਿਕਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ, ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I/II ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜਾਂ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਤਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕੁੱਝ ਜਾਂ ਕਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(i) ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ;

(ii) ਕੀ ਹਥਿਆਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ;

(iii) ਕੀ ਝਟਕਾ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ;

(iv) ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਤਾਕਤ ਦੀ ਮਾਤਰਾ;

(v) (ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੰਮ ਅਚਾਨਕ ਝਗੜੇ ਜਾਂ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੀ ਜਾਂ ਸਾਰੀ ਲੜਾਈ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸੀ;

(vi) ਕੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਮੌਕਾ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਸੀ;

(vii) ਕੀ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਸੀ;

(viii) ਕੀ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਭੜਕਾਹਟ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਭੜਕਾਹਟ ਦਾ ਕਾਰਨ; (ix) ਕੀ ਇਹ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਸੀ;

(x) ਕੀ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਣਉਚਿਤ ਲਿਆ ਹੈ

ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ; (xi) ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵੀ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁੱਟਣਾ.
ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸੂਚੀ, ਬੇਸ਼ਕ, ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

17. ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੱਟ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 300 ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ("ਜੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ") ਜਾਂ ਜੇ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 300 ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ("ਜੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੰਨਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਜੋਖਮ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ")।

18. ਤੀਜੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕੋਈ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੱਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ (ਗੰਭੀਰ, ਮੱਧਮ ਜਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਡਿਗਰੀ) ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਕੀ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਤਲ।

19. ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਮੌਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੰਨਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਣ (ਧਾਰਾ 300 ਚੌਥਾ) ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੱਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਤੱਤ' ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ: "ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ ਚੌਥੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ) ਧਾਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ' ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਤੀਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜੋਖਮ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੰਮ ਨਾਲ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਐੱਮਐੱਸਟੀ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾਇਆ। ਰਾਜ ਜੀ।

ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿਓ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅੱਗ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾੜ ਕੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਜੋਖਮ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਚੌਥੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਐੱਮ. ਐੱਸ. ਟੀ. ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਜ ਜੀ। ਉਸ ਨੇ ਇੰਨਾ ਖਤਰਨਾਕ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੋਵੇਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸਨ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਤਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜ, ਸੰਤੋਸ਼ ਐਸ/ਓ ਵਿੱਚ। ਸ਼ੰਕਰ ਪਵਾਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 12 ਨੇ ਕਿਹਾ, "13. ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕੰਮ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੀ ਧਾਰਾ ਚੌਥੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੰਨਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਔਸਤ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਸੁੱਟਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣਾ ਇੰਨਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਕਿ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। 20. ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਮਲਾਵਰ ਸਨ; ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ; ਤੀਜੀ ਗੱਲ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਿਹੱਥੇ ਸੀ; ਚੌਥਾ, ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ, ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੀ ਧੀ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ; ਪੰਜਵਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੀੜ੍ਹਤ' ਤੇ ਹਮਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਗਵਾਹ 'ਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ; ਛੇਵਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਤਿੰਨ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ; ਸੱਤਵਾਂ, ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਜਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਪੈਸ਼ਲਿਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਅੱਠਵਾਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

20 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ 14) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤਿੱਖੀ ਵਸਤੂ ਕਾਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ "ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ" ਕਾਰਡੀਓ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਿਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਗੜ੍ਹ, ਕੂਹਣੀ, ਪਿੱਠ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ, ਪਸਲੀਆਂ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਦਾ ਫਰੈਕਚਰ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਮੌਤ ਵੇਲੇ ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਦੀ ਉਮਰ 55 ਸਾਲ ਸੀ।

21. ਪੀਡਬਲਯੂ 1 (ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਦੀ ਧੀ) ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 (ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਦਾ ਭਰਾ, ਨਰੋਤਮ) ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਝਗੜਾ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਝਗੜੇ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਸਨ।

22. ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ-ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ "ਅਚਾਨਕ ਝਗੜਾ" ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਪਵਾਦ 4 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਹੋਵੇ ("ਜੇ ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਝਗੜੇ ਉੱਤੇ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ")। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ "ਅਚਾਨਕ ਝਗੜਾ" ਨਹੀਂ ਸੀ. ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸੈਪਟਿਕ ਟੈਂਕ ਨੂੰ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ; ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਕੰਧ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਤੱਥ "ਅਚਾਨਕ ਝਗੜਾ" ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੜਕਾਹਟ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਉੱਥੇ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜਾਂ ਬੇਲੋੜਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਨਃ ਇੱਕ ਤੱਥ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਵ੍ਰਿੰਦਾਵਨ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਰੀਰ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।
23. ਦੁਬਾਰਾ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਸੈਕਸ਼ਨ 300, ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਪਵਾਦ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਹ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ' ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਜੋ ਕਿ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰਨ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵ੍ਰਿੰਦਾਵਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ) ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਭੜਕਾਹਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵੈ-ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ-ਜਵਾਬ ਉਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧ (ਅਪਵਾਦ 1 ਤੋਂ

ਸੈਕਸ਼ਨ 300) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ "ਅਚਾਨਕ" ਭੜਕਾਹਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਵਾਦ 1 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਭੜਕਾਹਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕੇ.ਐਮ. ਨਾਨਾਵਤੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 13 ਨੇ "ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ" ਭੜਕਾਹਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆਃ

"84. ਕੀ "ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ" ਭੜਕਾਹਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਆਦਮੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਿਆਰ ਹੈ? ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਮੂਰਤ ਮਿਆਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਆਦਮੀ ਕੀ ਕਰੇਗਾ, ਇਹ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ, ਰਵੱਈਏ, ਜੀਵਨ ਢੰਗ, ਰਵਾਇਤੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਆਦਿ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਜ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪਿਛੋਕੜ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈਃ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਆਦਮੀ ਪਲ ਭਰ ਲਈ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ' ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਵੈ-ਨਿਯੰਤਰਣ ਗੁਆ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨੇੜਤਾ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਵੈ-ਨਿਯੰਤਰਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਹੂਜਾ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।

85. ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ (1) "ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ" ਭੜਕਾਹਟ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਸੇ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੜਕਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਵੈ-ਨਿਯੰਤਰਣ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ। (2) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਇਸ਼ਾਰੇ, ਕੁਝ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਭੜਕਾਹਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। (3) ਪੀੜਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮਾਨਸਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੰਮ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਭੜਕਾਹਟ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। (4) ਘਾਤਕ ਝਟਕੇ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਜਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ, ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਗਣਨਾ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਦੇਣਾ "

24. ਜੇ ਕੋਈ ਉਪਰੋਕਤ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਵਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਭੜਕ ਉੱਠਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਵੈ-ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ "ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਭੜਕਾਹਟ" ਹੋਈ।

25. ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਹਮਲੇ ਦੇ 20 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਪੱਖ ਉੱਤੇ, ਕਈ ਫੈਸਲੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣਾ, ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਤਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, 14 ਮੌਤ ਹਮਲੇ ਦੇ 13 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਸੀ; ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੇਲ ਹੀਰਾਲਾਲ ਜੋਇਤਰਾਮ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, 15 ਮੌਤ ਹਮਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਬਾਅਦ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹਮਲੇ ਦੇ 12 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ।

26. ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਰੂੜ੍ਹੀਵਾਦੀ ਧਾਰਨਾ ਜਾਂ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸੱਟਾਂ (ਜੋ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ) ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਹੈ। ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੌਤ ਕਾਰਡੀਓ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੱਟਾਂ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨੇੜਿਓਂ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ।

27. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਿਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਬੋਸ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- **ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।**

